

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

§. 5. De restitutione ob [alt]erius occisionem, vel mutilationem facienda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

§. V.

De restitutione ob alterius occisionem, vel mutilationem facienda.

Vo præsertim circa restitutionem illam explicanda sunt. Primo quantum sit ob mutilationem vel occisionem alterius restituendum. Secundo, quibus sit restituendum.

Quod ad primum spectat, certum est pro alterius occisione aut mutilatione nullam præcise loquendo condignam restitutionem fieri posse; cum vita hominis nullo pretio pecuniario æstimari possit, ut ex communi Theologorum consensu docet Les. lib. de just & jure c. 9 dub. 23. Quod quamvis verum sit, ordo tamen iustitiæ postulat, ut damna omnia ex occisione, vel mutilatione alterius secuta resciantur ab eo, qui injustè occidit vel mutilavit, sive aggressor fuerit, sive se ipsum defendendo moderamen inculpata tutela notabiliter excesserit, ut rectè observat Navar. c. 27, n. 27; & Less. sup. dub. 21. Atq; in primis expensæ omnes factæ pro curatione mutilati vel occisi restitui debent; item restituenda sunt lucra omnia & emolumenta, quæ is, qui occisus est, ex artificio, negotiatione, vel officio probabiliter consequi poterat, deductis tamè his quæ ipse consumpsisset: quod etiam similiter dici debet de eo, qui mutilatus est pro eo tempore, quo ratione læsionis acceptæ artificio, negotiationem aut officium exercere non potuit. Quæ omnia viri prudentis & docti iudicio, in casibus particularibus determinanda sunt, ut præfati auctores fusiùs docent.

Quæres, quomodo facienda sit æstimatio lucri futuri; cum ignorent quamdiu victurus fuisset is qui occisus est. Resp. non posse ad id dignoscendum regulam certiolem, & commodiorem præscribi, quàm ut tantum restituatur, quantum probi prudentesque viri spectatis viribus, ætate, complexione illius qui occisus est, aliisque similibus

cir-

circumstantiis, & habita ratione lucri cessantis, vel dani ex illius occisione emergentis, æquam esse iudicant. Quod etiam servata proportionem debita dici debet alicujus vita ex injusta percussione, aut quavis alia laesione brevior effecta sit tunc enim erit facienda similiter estimatio temporis, quo ille vitam alterius secundum communem naturam cursum fuisset producturus.

Recte etiam monet idem Lessius sup. dub. 23. æquum esse, ut is qui alium injuste occidit, pro illius animæ satisfactionibus, eleemosynis aliisque piis operibus Deo satisfaciatur, ac præsertim sanctum Missæ sacrificium pro refrigerio illius offerri curet; idque proinde pro aliquam satisfactionis sacramentalis parte illi convenienter injungi posse.

Quod spectat ad secundum; quibus scilicet restitutionem injustam alterius occisionem faciendam sit; docent communiter Doctores faciendam illam esse parentibus, & uxori. Ita Bannes, Sotus, & plures alii, quos citat & sequitur Lessius sup. dub. 26. Obligatio autem ad illam restitutionem (quod observandum est) oritur, non ex iure quod hæc personæ habent in bona defuncti, cum ipse defunctus nullum jus habuerit ad illam restitutionem, cuius faciendæ obligatio non aliunde quàm ex ejus morte orta est; sed ex arctissima illa conjunctione, quæ inter defunctum & ejusmodi personas intercedebat; ratione cuius consuebantur quodammodo una cum ipso defuncto persona, & competeat illis speciale quoddam ius possidendi ab eo alimenta, & alia ad decentem vitam sustentationem necessaria: unde sequitur, quod occisor eadem illi præstare obligetur, ad quæ occisus obligatus fuisset.

Quæres an similiter creditoribus defuncti restituere debeatur. Resp. plures Theologos, quibus subscribit Lessius tract. 7. de iust. part. 3. c. 6. existimare illum teneri; Lessius vero supra dub. 23. contendit neque creditoribus, neque tamen hæredibus occisi (si tamen parentes, uxor & filii excipiantur) nullam ex rigore iustitiæ restitutionem esse faciendam, cum neque creditoribus, neque hæredibus defuncti ius illi

si in eius bona competat; ea verò. quæ ob illius occisionem restituuntur, inter eius bona connumerari non possunt. Quæ quidem sententia, tum ob illam rationem, tum etiam ob Bannis & Soti, quos pro illa citat, auctoritatem, probabilis ac in praxi tuta videtur.

SECTIO. VI.

Explicatur sextum Decalogi præceptum.

Non mœchaberis.

MONET Catech. Rom. par. 3. c. 7. specialem cautelam ac prudentiam, nec non delectum verborum requiri in explicanda huius præcepti materia, quæ, ut ait, *moderationem potius desiderat, quam orationis copiam*; quod ut asseamus, & brevitati simul ac honestati consulentes, nihil omittamus eorum, quæ à Sacerdotibus sciri debent ut præcipuum à lepra discernere possint; omnia quæ dicenda notis sunt, tribus parag. complectemur: in quorum primo investigabimus, quid hoc sexto præcepto prohibeatur: in secundo, quot modis in illud peccetur: in tertio deniq; re-stitutiones quasdam in certis casibus ob huius præcepti transgressionem faciendas explicabimus.

§. I.

Quid hoc sexto præcepto prohibeatur.

SANCTVS Aug. q. 71. super Exod. explicans hoc sextum præceptum, docet illo prohiberi non modo adulteriũ, quod nomine mœchiæ designatur; sed in genere omnem illicitum concubitum, ac quemcunq; luxuriæ actum, sive externum sive internum.

Sunt autem sex luxuriæ species (ut docet S. Th. 2. 2. q. 1. 4. 1. & seq.) & declaratur e. *Lex illa* 36. q. 1. scilicet fornicatio, stuprũ, adulterium, incestus, raptus, & peccatum contra naturam; quibus aliqui Theologi addunt sacrilegium, quando peccatum istud committitur cum persona Deo sacra; quod tamen S. Thomas reducit ad speciem adulteri-
xii;